

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum natura humana fuerit magis assumptibilis à Filio Dei, qua[m]
quælibet alia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

QVÆSTIO QVARTA.

De modo Vnionis ex parte naturæ assumptæ.

In Sex Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum natura humana fuerit magis assumptibilis à Filio Dei, quam qualibet alia?

Respondetur; Magis consentaneum fuit vt natura humana assumeretur à Filio, quam aliqua alia, nempe quam angelica, vel irrationalis. Patet, quia in natura humana inuenitur dignitas, cum sit imago Dei potens attingere immediatè ipsum Deum per cognitionem & amorem. Inuenitur etiam necessitas, cum sit infecta per peccatum, & quidem alienum. In naturâ verò irrationali, quæ humanâ est inferior, non inuenitur dignitas idonea assumptioni; cum non sit imago Dei, nec valeat vllò modo per suas operationes Deum attingere. In angelicâ autem, quæ humanâ est superior, inuenitur quidè dignitas, nulla tamen necessitas. Boni enim Angeli non egent; mali autem statim post peccatum sunt damnati, ac proinde remedij incapaces; ergo conueniens erat solam humanam assumi.

Ob maiorem humanam naturam dignitatem & necessitatem.

DVBIVM I.

Vtrum quæuis natura possit diuinâ virtute hypostaticè assumi à personâ diuinâ?

Sunt tres sententiæ: Prima est, omnem naturam corporalem posse assumi: purè autem spirituales, qualis est angelica nõ posse. Refert hanc D. Thomas ad 3. & videtur esse Alberti in 3. dist. 2. art. 2. Ratio est, Quia in natura spiritali nullo modo distinguuntur natura & suppositum: ergo natura non potest magis assumi, quam suppositum. Secunda est, omnem naturam rationalem, etiam Angelicam assumi posse; nullam autem irrationalem. Ita Alexander Alensis 3. parte q. 11. memb. 1. & q. 12. memb. 1. Cuius fundamentum est, quia existimat naturam non posse assumi, nisi interuentu gratiæ habitualis, cuius non est capax natura irrationalis. Ita docet quæst. 7. memb. 2. In eadem sententia est Henricus Quodlib. 31. & Dionysius Carthusianus in 3. dist. 2. q. 2. & 4. Et Picus Mirandula in apologia pro nongentis Conclusionibus, in defensione quartæ conclusionis. Tertia est, omnem absolute naturam creatâ posse hypostaticè assumi. Pro qua

Tres sententia.

1. Alberti.

2. Alensis.

3. Verrier.

Dico Primò: Natura Angelica potest assumi à persona diuina. Est D. Thomæ hic ad 3. & communis Doctorum in 3. dist. 2. Estque certa. Probatur Primò, Ad hæbr. 2. v. 16. *Nusquam Angelos apprehendit. (Deus) sed semen Abrahæ apprehendit: Vbi Apostolus supponit hoc fuisse possibile; quia commendat charitatem Dei erga nos, quod naturam nostram Angelicâ præterit. Secundò, Anima rationalis separata, quæ est similis Ange-*

3. Potest assumi natura Angelica.

lis, mansit vnita Verbo in triduo mortis: cur ergo non possit Angelis vniri? Denique, Probatur allatâ ratione ex fundamento contrario: In Angelis distinguitur natura à supposito ex parte rei, vel saltem suppositum includit negationem, quam non includit natura, iuxta Scotum, Occamum, Gabriel. &c: ergo natura potest separari à suâ ratione hypostaticâ, & alteri hypostasi inferi.

Dices, Ratio hypostatica necessariò sequitur ex natura in ipso momento creationis nostræ: ergo si tollatur, peribit natura. Respondeo, si natura Angelica in ipsa creatione assumatur, facile poterit eius personalitas impediri, ne ex natura actû dimanet (quod fiet, non præbendo naturæ concursum primæ causæ necessariû ad illius modij productionem; vel certè naturæ vim anticipando per vnionem alterius personæ) sicuti impeditur in assumptione naturæ humanæ; licet alioquin necessariò sequeretur. Si autem assumeretur post creationem, tunc propria quidem illius personalitas deberet aboleri (quod fieret retrahendo influxum conseruatiuum) non tamen idcirco ipsa natura periret; sed tantummodò modum subsistendi mutaret: cum enim antea existeret in se ipsa, nunc existeret in persona aliena: Sicut accidens non corrumpitur in Eucharistiâ dum incipit per se existere, quod antea existeret in alio; sed duntaxat modum existendi mutat.

Obiectio.

Solutur.

Dico Secundò, Non est absolue impossibile vt Deus hypostaticè assumat quamuis naturam substantialem, etiam irrationalem & inanimam. Est communior Doctorum in 3. dist. 2. Scoti, Occami, Durandi.

Etiam assumi potest natura irrationalis & inanimata.

Probatur Primò, Cum multi hæretici senserint Christum assumpsisse corpus æthereum, vt Valentiniiani, Gnostici, tamen à Patribus non refutantur ob impossibilitatem. Imò August. lib. de vera religione cap. 16. expressè dicit, Dei Verbum potuisse assumere corpus æthereum, ad nostrorum aspectuum tolerantiam temperatum.

Probatur Secundò, Quia corpus Christi exanime in triduo mortis fuit vnitum Verbo diuino: ergo natura inanima potest assumi.

Inanime corpus Christi fuit vnitum Verbo.

Respondet Alexander, Corpus illud habuisse quandam impressionem ab animâ relictam, ratione cuius erat vnitum animæ separatæ, & per animam Verbo. Sed contrâ. Primò, nulla talis impressio in corpore mortuo relinquatur, vt satis patet ex Philosophia. Et quamuis maneat aliqua dispositio, illa tamen non faciunt naturam capacem assumptionis, etsi ad quandam decentiam conferant. Nam hæ dispositioes sunt accidentia: aptitudo autem assumptionis, est intrinseca & substantialis conditio, immediatè fundata in ipsa essentia rei: nam vnio debet fieri immediatè ad essentiam naturæ assumptæ. Deinde, sequeretur Verbum fuisse tantummodò extrinsecè vnitum carni in illo triduo; nempe quia erat vnitum animæ habenti

Responsio Alensis.

Refellitur.

mæ habenti ordinem & affectum ad corpus: atqui certum est fuisse intrinsecè vnitum: Quod enim semel est assumptum, nunquam est dimissum, vt ex Damasceno docent omnes Doctores.

Responsio
Henrici

Henricus autem Quodl. 13. quæst. 5. supra respondet, Verbum non mansisse vnitum corpori, propter ipsum corpus, sed propter animam, quæ corpori erat reuinienda, & ideo corpus non fuisse per se assumptibile, sed solum propter animam.

Resoluitur.

Sed contrà. Parum refert quo sine Verbum assumpsit corpus: hoc enim tantummodò potest iuuare ad maiorem decentiam & congruentiam assumptionis; non autem facit ipsam naturam capacem assumptionis: quia res prius in se est apta assumi, quam possit ad talem vel talem finem assumi.

Probatur Tertio, Quia Verbum fuit hypostaticè vnitum sanguini, & alijs humoribus sanguini mixtis, vt statim dicemus: qui tamen nec animati sunt, nec animæ capaces.

Probatur Quarto, Omnis natura substantialis est capax subsistentiæ: & in Verbo est sufficiens vis ad terminandam & sustentandam quamuis naturam, & ad eius subsistentiam supplendam. Sed contra hanc nostram sententiam à quibusdam

Soluuntur
Obiectio-
nes.

Obijcitur Primo, Illud compositum ex natura irrationali & Verbo, non esset persona; quod repugnat dignitati Verbi. Respondeo, etsi non sit persona, eò quòd persona determinet naturam rationalem: tamen erit hypostasis, quod nullam includit imperfectionem; nam solum est quid communius quàm persona.

Hoc compositum esset hypostasis.

6

Obijcitur Secundo, Natura irrationalis non potest eleuari ad operationes diuinas; id est, ad cognitionem & amorem Dei: ergo neque ad esse diuinum: quia esse, est propter operationem. Et Confirmatur, quia vnio cum Deo per operationem, est inferior vnione hypostaticâ: ergo cum creatura irrationalis non possit eleuari ad vnionem per operationem, quæ est inferior, neque etiam poterit ad vnionem hypostaticam, quæ est superior.

Quomodo
natura ir-
rationalis
possit ele-
uari ad esse
diuinum.

Respondeo, Natura irrationalis non potest eleuari ad esse diuinum, ita vt ipsa habeat esse diuinum, quo ipsa existat, & sit entitas actualis; potest tamè eleuari ad subsistentiam diuinam, vt per eam subsistat. Nec ideo debet habere operationes diuinas; quia operationes sunt posteriores vnione hypostaticâ: postetque Deus assumere naturam humanam non eleuatam ad vllam operationem supernaturalem. Quod autem dicitur, *Esse, est propter operari*, intelligendum est de esse nature: hoc enim datur supposito, vt habeat operationes illius nature. Sic supposito diuino datum est esse nature humana, vt habeat illius nature operationes: esse autem subsistentia non communicatur alteri nature, vt ipsa habeat operationes illius suppositi proprias; sed vt subsistat in illo supposito, & vt illud suppositum habeat operationes illi nature proprias. Ad Confirmationem, Respondeo; Vnio cum Deo per operationem, & vnio hypostatica, sunt diuersi generis. Hinc fieri potest, vt id quod est præstantius, conueniat alicui, cui non potest conuenire id, quod est minus præstans. Sicut intelligere conuenit homini, non tamen volare: anima est capax gratiæ, non tamen coloris. Et sic natura irrationalis potest esse capax vnionis hypostaticæ, quamuis non sit capax vnionis cum Deo per operationem. Ratio est, quia vnio

Id quod est
præstantius,
conuenire
potest alicui,
cui non
potest conuenire,
quod est
minus præ-
stans.

hypostatica fit per hoc, quod natura apta subsistere, recipiat subsistentiam diuinam, ipsa nihil cooperante: vnde capacitas ad hanc vnionem, oritur ex communi ratione nature substantialis. Vnio autem per operationem fit per actus vitales, scilicet cognitionem & amorem, qui debent manare à vitali formâ. Vnde ad hanc vnionem natura non tantum concurrat patiendo, sed etiam agendo per formam & potentias vitales, scilicet intellectum & voluntatem; quod soli nature rationali conuenit.

Obijcitur Tertio, Id quod per se est indecorum, & repugnans prudentiæ, nullo modo potest fieri à Deo: atqui Deum assumere naturam rationis expertem, est per se indecorum, & prudentiæ repugnans: ergo &c.

Respondeo, Negando minorem; quia non est absolutè contra decorum, vel prudentiam; sed nobis ita videtur, qui idoneas causas non videmus; Deo tamen non defunt rationes, ob quas decorè & prudenter id possit facere. Cum enim nulla creatura, quantumuis videatur vilis, sit mala; nihil absolutè se indignum Deus patietur, si ob causas sibi notas illam assumat. Confirmatur ex Tertull. lib. de carne Christi contra Marcionem: *Si fuerat de lupâ, aut fœc, aut vaccâ prodire voluisset, & fœc, aut pecoris corpore indutus, regnum celorum predicaret; aus opinor censura illi præscriberet. Sit stultum, si de nostro sensu iudicemus: at, quæ stulta sunt mundi, elegit Deus. Et infra, ait: Penes sapientes sæculi facilius creditur Iupiter taurus factus aut cygnus; quam Christus homo, penes Marcionem.*

Non est ita
per se in-
decorum.

D V B I V M. II.

Vtrum partes nature, scilicet materia & forma possint assumi?

Respondeo, posse. De forma, patet in triduo mortis, nam anima separata à corpore, manet vnita diuinitati. De materia nuda dubitatur. Quidam putant non posse eam assumi, quia non potest nuda conseruari. Sed cum hoc fundamentum falsum sit, dicendum est eam posse assumi, cum possit conseruari. Pari modo potest assumere materiam formæ vnitam, nõ assumptâ formâ: quo modo quidam dicunt in triduo mortis vnitam fuisse diuinitati materiam, sine cadaveris formâ, quam materiæ tribuunt.

8
affirmatur
de nuda
forma &
materia.

De forma autem materiali, qualis est forma solis, elementorum, atque ad eò omnium rerum corporearum infra hominem, dubitari potest. Videtur enim non posse assumi; quia hæc forma est veluti in hærens, ac proinde subsistentiæ incapax. Sed longè probabilius est, quamuis formam substantialem assumi posse, siue in materiâ existat, siue extra materiam diuinitus conseruetur. Ratio est, quia talis forma est substantia quædam suam habens subsistentiam ad genus substantiæ pertinentem, licet partialem: ergo Deus posset illum modum subsistendi supplere, sibi vniedo & in se sustentando illam formam. Simili modo posset vniri formæ existenti in materia, non assumptâ tamen materiâ, quia diuersas subsistentias partiales habet.

9
Item de
forma ma-
teriali.

DVBIVM III.

Utrum qualitates accidentaria possint hypostaticè assumi?

10
Accidens
separatum
potest à Deo
terminari
& susten-
tari.

Respondeo, Non posse assumi vt faciant vnâ hypostasim cum Verbo. Probabile tamen est posse à Verbo terminari & sustentari, quomodo natura substantialis terminatur. Ita Gabriel & plerique nominales dist. 1. Et ratio est, quia nulla hic cernitur implicatio: est enim Verbum diuinum intimè præsens cuius naturâ accidentaria, & potest eius existentiam eleuare, & furtum ad se trahere, ita vt ipsi innitatur, & ab ipso pendeat. Si enim ita substantias potest attrahere, quibus tamen naturale non est alteri vniri, cur non etiam accidentia, quæ ex natura postulant ab alio dependere?

11
Indo tamen
Deus non
dicretur
Alius.

Neque ad hoc necesse est vt accidentia habeant substantiam substantialem, quæ suppleatur: sufficit enim suppleri eorum inexistentiâ in subiecto, & dependentiam ab eodem tamquam à termino: quod fieri poterit per diuinam personam sine vllâ tamen informatione. Nam aliud est informari aliqua forma, aliud eius dependentiam & existentiam determinare; vt optimè notauit Scotus. Quò fiet vt Deus idcirco nõ dicatur, v. g. albus: nam hæc denominatio sumitur à formâ informante; sed dicitur subsistens in albedine. Sicut in triduo mortis, Deus nõ dicebatur animatus, nec anima; sed subsistens in animâ rationali.

ARTICVLVS II.

Utrum Filius Dei assumpsit personam?

12

Respondetur Negatiuè. Filius Dei nullo modo assumpsit personam humanam. Est fide tenendum, & habetur in Concilio Toletano VI. & XI. vtrobique cap. 1. in confessione fidei: *Verbum non personam hominis accepit, sed naturam.* Et sequitur manifestè ex dictis quæst. 2. art. 2. contra Nestorium. Si enim assumpsisset personam, essent duæ personæ in Christo; quod est Nestorij error. Sed est

DVBIVM I.

Utrum per potentiam Dei absolutam, persona vel saltem natura personata possit assumi?

13

Vbi nota, Aliud esse assumi personam, aliud assumi naturam personatam: ad illud enim requiritur vt ipsa personalitas assumatur; ad hoc autem satis est vt assumatur natura, conseruata personalitate, licet non assumptâ. Vnde suprâ quæst. 3. art. 6. dictum est, Patrem posse assumere naturam humanam personatam à Filio, non assumptâ Filij personalitate.

Implicat
personam
assumi.

Respondeo & Dico Primò, Nullo modo fieri potest vt persona assumatur hypostaticè. Est cõmunis Doctorum in 3. dist. 1. Ratio est, quia inuoluit cõtradictionem. Persona enim in suo formali conceptu includit esse non in alio: nam de ratione eius est incommunicabilitas, non tantum

ea quæ opponitur communicabilitati superioris, respectu inferioris (nam hoc modo etiam natura indiuidua est incommunicabilis) sed etiã ea quæ opponitur communicationi, quæ fit supposito. Assumi autem, est esse in alio: ergo cõtradictio est personam assumi. Deinde, Omnis vnio personæ cum persona, tantum potest esse accidentaria, non efficiens quid vnum; vt patet ex dictis quæst. 2. art. 2.

Dico Secundò, Fieri etiam nequit vt natura retinens suam personalitatem, à diuinâ personâ assumatur, etiam si fingamus ipsam personalitatem non assumi. Est etiam cõmunis Doctorum in 3. dist. 1. Scoti, Durandi, Paludani, &c. & Caietani suprâ qu. 3. art. 6.

14
Idem dic
de natura
personatam

Probatur Primò, Quia hæc omnino videtur esse mens Conciliorum, dum definiunt in Christo non esse personam creatam, eò quòd natura humana subsisteret subsistentia Verbi: ergo supponunt fieri nullo modo posse, vt illæ duæ personalitates sint simul.

Dices, Personalitas diuina excludit à naturâ humanâ propriam personalitatem creatam, si spectemus naturalem rerum conditionem; & idcirco Concilia & Patres dicunt id fieri non posse vt simul sint; si tamen spectemus potentiam Dei absolutam, id fieri posse.

15
Obiectiones
soluuntur.

Respondeo, Si spectemus conditionem rerum, etiam est impossibile vt natura non personata assumatur; & tamen dicitur possibile, eò quòd per omnipotentiam Dei possit fieri: ergo si natura personata per eandem omnipotentiam potest assumi, hæc assumptio absolutè dicitur possibilis; quod est contra Concilium. Quidquid enim in hoc mysterio dicitur possibile, vel impossibile, solum cõparatione omnipotentia diuinâ ita dicitur: per illam enim omnia facta sunt, quæ huius mysterij sunt propria. Ratio est, quia personalitas creata consistit in eo quòd est naturam esse per se, id est, non in alio; siue sit aliquis modus positiuus, siue non: hoc ipso enim quo natura rationalis existit per se nulli adhaerescens, est persona: atqui natura vnita alienæ personæ, habet esse in alio: implicat autem vt vna eademque natura existat simul per se, & in alio: nam illud per se, includit intrinsecè non in alio: ergo natura creata retinens propriam personalitatem, nullo modo potest assumi; quia simul esset in alio, & non in alio. Natura verò assumpta ad extrinsecam personalitatem, potest vterius ab alia persona assumi; quia non repugnat, vt eadem natura habeat duos modos inexistendi; seu vt inexistat, & sustentetur à duobus: sicut repugnat esse per se, & esse in alio. Quod patet in simili, quia non repugnat accidens vnum esse in duobus subiectis; repugnat tamen, accidens esse per se, & esse in subiecto: nam esse per se, includit esse non in subiecto.

Dices, Natura diuina habet propriam & naturalem personalitatem in Patre, & tamen vterius potest personari & terminari in Filio: ergo etiam natura creata habenti propriam suam personalitatem, poterit hoc communicari, vt ab alia personalitate possit vterius terminari.

Natura
diuina
personata,
potest præ-
terea per-
sonari.

Respondeo Negando Consequentia, Est enim dispar ratio. Primò, Quia natura diuina est simpliciter infinita: vnde potest communicari pluribus personis per identitatem. Secundò, Quia natura diuina ita est in singulis personis, vt nihilominus

Secus est de
natura
creata per-
sonata.